

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Sæther, 73 19 92 82

Uttalelse - søknad om utsatt byggefrist for Skurdalsåa kraftverk i Meråker kommune

Reindrift:

Vi har ingen merknader til utsatt byggefrist for kraftverket. Vi forutsetter at vilkår gitt i konsesjonen i 2017 opprettholdes.

Landbruk:

Ingen merknad.

Klima- og miljø:

Statsforvalteren i Trøndelag gir faglig råd om å ikke gi utsatt byggefrist for Skurdalåa vannkraftverk.

Statsforvalteren (tidligere Fylkesmannen i Nord-Trøndelag) frarådte konsesjon i vårt høringsbrev fra 2016. Begrunnelsen var den store utbyggingen av mindre vassdrag i Stjørdalsvassdraget nedbørsfelt og de store landskapsmessige endringene inngrepet vil føre til.

Nye momenter

Det kan se ut som Skurdalsåa har fått klassifiseringen «sterkt modifisert vannforekomst» etter den biologiske mangfoldrapporten ble utgitt, og at dette skjedde under konsesjonsbehandlingen. Vannforskriften §5 (miljømål for kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster): «Tilstanden i kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster skal beskyttes mot forringelse og forbedres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V og miljøkvalitetsstandardene i vedlegg VIII.». Skurdalsåa er en del av vannforekomsten «Litjkjerringåa» (ID 124-181). Vannforekomsten er en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF), og har kun moderat økologisk potensiale. Det er satt i henhold til regional vannforvaltningsplan fra 2016. I bakgrunn for konsesjon er §12 i vannforskriften (ny aktivitet eller nye inngrep) vurdert, men vi er usikre om det er vurdert etter vannforekomsten ble SMVF.

For naturtyper har det kommet inn nye klassifiseringsmetoder, og nye naturtypeinndelinger etter 2012. Det er oppgitt at influensområdet er preget av blåbærskog og fattige nedbørsmyrer. Det er

ikke vurdert undergruppe av fattig nedbørsmyr. Vi minner også om de potensielle store klimautslipp ødeleggelse av myr fører til. I naturrestaureringens tiår mener vi dette bør vurderes igjen. Det er også kommet nye rødlistevurderinger for arter, sist nå i 2021.

Vi har ellers ingen nye momenter, eller nye artsobservasjoner – og kartlegginger i det området som blir direkte berørt av inngrepene.

Kunnskapsgrunnlaget

Statsforvalteren har ikke beslutningsmyndighet i vannkraftsaker, og vi har ikke nødvendigvis kjennskap til hele saksfeltet. Vi mener derfor det er uheldig om vi skal ha ansvaret for å vurdere om den kunnskapen som finnes er tilstrekkelig og om den står «i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet». Dette er et ansvar som tilligger beslutningstaker. Åpenbare mangler gir vi tilbakemelding på.

I denne saken ønsker vi å påpeke enkelte kunnskapshull.

Generelt er det uheldig at artsregistreringer og naturtyperegistreringene ikke er lagt inn i offentlige databaser. Biologisk mangfoldrapporten som er vedlagt konsesjonsutredningen er fra 2012, og består av kartlegginger fra kun en enkeltdag (27.juni 2012). Det kan se ut som rapporten er oppdatert i 2016.

Kartleggingen er gjort på bakgrunn av den gamle kartleggingsveilederen. Det er oppgitt at vekstsesongen var godt i gang og for vegetasjon var dette en gunstig periode. Vi ønsker å påpeke at det vil variere av art, og at det varierer mellom dyre- og plantegrupper.

Biofokus har gjennomført kartlegginger i området i august 2022, langs en sti i sørvestlig retning, med flere funn av arter som er i nær truet og sårbar kategori på rødlista (se registreringer i Artskart). Det er også flere registreringer i artskart av arter om man går lengre ned Skurdalsåa mot Skurdalsvollen og Lauvfall.

I bakgrunnen for konsesjon er det vektlagt at området allerede er utbygd, og at tiltaket ikke ses fra turiststier. Siden konsesjonen i 2017 har miljøforvaltningens fokus endret seg. For vassdrag har det gått fra å, i stor grad, ha fokus på fisk til nå hele det akvatiske miljøet. Det er også stadig økende fokus på vannforskriften og vannforskriftsarbeidet. Vi har ingen informasjon om at området er viktig for fisk, men det betyr ikke at området ikke er viktig for invertebrater eller andre arter som er avhengig av vann.

Endringer som bedrer miljøtilstanden i vassdrag påvirket av vannkraft gjøres gjennom konsesjoner og revisjoner. En revisjon for Skurdalåa vil først bli aktuelt i 2047, mens det kan komme revisjon av resterende inngrep i området før den tida. Konsesjonen i Skurdalåa, uten minstevassføring, vil da hindre en helhetlig minstevannføring for Skurdalsområdet og øvre deler av Stjørdalsvassdraget i framtida.

De siste 30 årene har det skjedd store endringer i miljøforvaltningen, og det er et økende fokus på helhetlige økosystemforvaltning. En konsesjon skal derfor «motstå» 30 år med framtidige endringer, og da bør minstevannføring være et krav. Statsforvalteren gir faglig råd om å ikke gi utsatt byggefrist i Skurdalåa kraftverk.

Konklusjon:

Statsforvalterens klima – og miljøavdeling gir faglig råd om å ikke gi utsatt byggefrist for Skrudalsåa kraftverk i Meråker kommune.

Grunnlaget for vårt faglige råd:

- At det ikke er satt minstevannsføring fører til at denne kraftutbygginga hindrer en felles minstevannføring for området ved neste revisjon. Resterende deler av vassdraget kan revideres før 2047.
- Vassdraget er har moderat økologisk potensiale, og er ikke i henhold til vannforskriften §5.
- Etter kartleggingen er det nye inndeling av naturtyper, og ny veileder Kartlegging og dokumentasjon av naturmangfold ved bygging av små kraftverk (veileder nr 6/2018)

Vi ønsker, nok en gang, å påpeke at dataene fra kartlegginga ikke er lagt inn i offentlige databaser, og at det hadde vært en fordel om all informasjon legges inn i sine relevante databaser.

Med hilsen

Trude Mathisen (e.f.)
seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Tor Sæther
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Meråker kommune

Rådhusgata 7

7530

MERÅKER